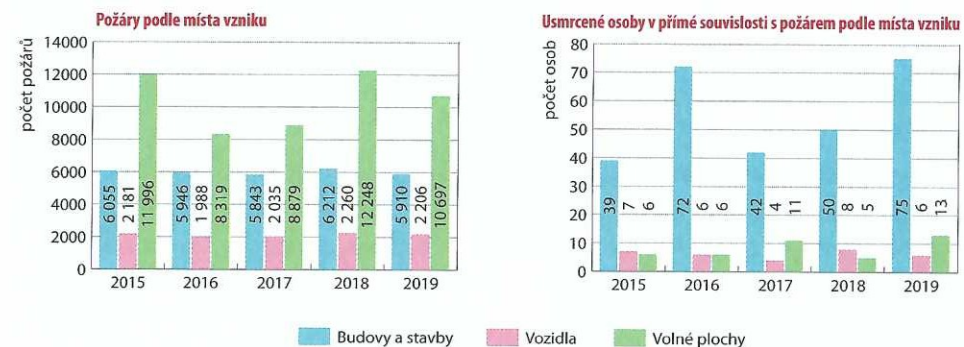


POŽÁRNÍ OCHRANA

1. PROČ SE VŮBEC POŽÁRNÍ OCHRANOU ZABÝVÁME?

Na tuto otázku nám dává odpověď, a to velice pádnou, statistika požárů v České republice včetně jejich následků.



Jsou to zejména následky požárů, které nás mrzí a velmi rádi bychom je snížili. Za období let 2016 až 2019 vzniklo v České republice 72 543 požárů, při kterých došlo k usmrcení 444 osob a zraněno bylo 5 537 osob. Nejvíce požárů vzniklo v roce 2018, a to 20 720. Pokud se podíváme na statistiku, pak uvidíme, že hoří všude kolem nás. Požáry vznikají v budovách, na volném prostranství, ale hoří také vozidla.

Nejvíce dle následků nás zajímají požáry v domácnostech. V roce 2016 až 2019 došlo v domácnostech k 20 583 požárům se škodou 2 070 miliard Kč, 217 osob bylo usmrceno a dalších 2 784 osob bylo zraněno.

Neblahé následky se bohužel nevyhýbají ani skupině seniorů. Statistiky evidují za období 2016–2019 následující počty. Usmrceno bylo 131 osob ve věku nad 60 let a 585 osob bylo se zraněním.

2. POŽÁR

Co je to požár? Máme několik definic, ale nám zde postačí jedno základní vyjádření – požár je každé nežádoucí hoření, které ohrožuje osoby na zdraví a životě a ohrožuje majetek.

Ano, oheň je něco jiného. Takový oheň v kamnech nás ohřeje, na ohni si můžeme uvařit jídlo, ale vždy se musíme chovat obezřetně, aby se z dobrého sluhu nestal zlý pán, který bude ničit.

3. ZPOZOROVÁNÍ POŽÁRU

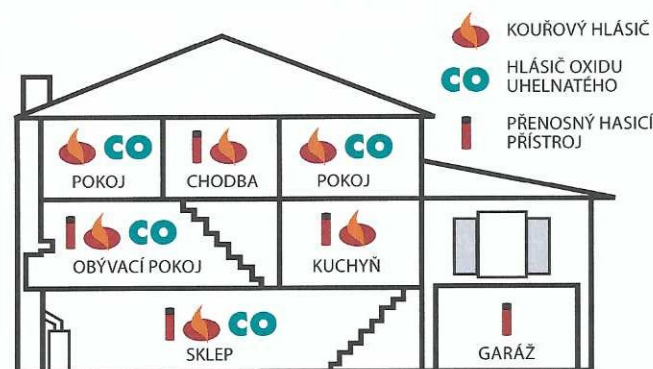
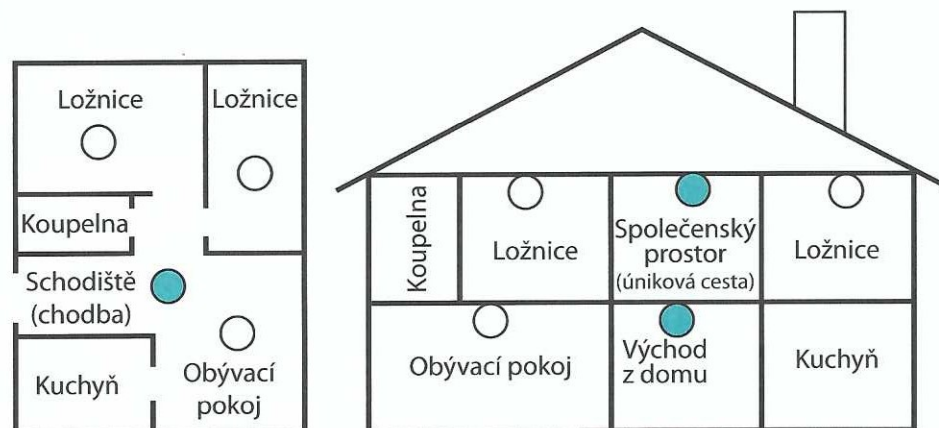
Je velice důležité včas zpozorovat, že došlo k požáru. Jak na to? Máme dobré pomocníky a těmi jsou hlásiče požáru. I Česká republika po vzoru mnoha jiných zemí přijala v roce 2008 nové předpisy, které ukládají povinnost v nových rodinných domech a bytech instalovat požární hlásiče.



Zdroje možného požáru (krby, kotelny, el. spotřebiče). Úniky plynu (karmy, plynové kotle, plynové spotřebiče). Umístění v nejvyšším místě domu nebo v rizikové místnosti bytu (chodba, schodiště, kotelna).

Vhodné rozmístění hlásičů požárů

- = minimální ochrana
- = optimální ochrana



? Co je dobré pořít si do domácnosti?

P	R	V	N	Í	P	O	M	O	C	N	Í	C	I
R	P	L	Y	N	O	L	Ě	D	Í	N	D	O	V
O	O	H	H	Ě	H	A	S	I	Č	P	O	L	E
U	P	Z	Y	N	S	I	G	N	Á	L	V	E	N
D	Á	V	D	S	I	R	É	N	A	L	O	C	T
N	D	O	R	Ě	B	D	O	A	L	I	P	I	I
I	P	D	A	B	L	P	Ř	I	L	B	A	V	L
C	A	A	N	Á	N	O	T	E	C	A	S	A	I
E	L	E	T	I	L	E	V	E	L	U	O	K	B
C	I	S	T	E	R	N	A	A	O	K	Š	U	O
E	V	A	K	U	A	C	E	Č	Č	Ž	E	R	T
R	O	Z	P	Í	N	A	C	Í	N	Ů	Ž	K	Y

- | | | |
|----------|-------------|-----------------|
| ACETON | PÁD | ROZDĚLOVAČ |
| BĚSNĚNÍ | PALIVO | ROZPÍNACÍ NŮŽKY |
| BOTY | PILA | RUKAVICE |
| CISTERNA | PLYN | SIGNÁL |
| EVAKUACE | POLE | SIRÉNA |
| HASIČ | POMOCNÍCI | VELITEL |
| HYDRANT | POVODÍ | VENTIL |
| KOULE | PROUDNICE | VODA |
| ODBĚR | PRVNÍ POMOC | VODNÍ DĚLO |
| OUŠKO | PŘILBA | ŽERT |

Co stojí?

Je to docela nenáročná investice – hlásič dnes pořídíme okolo 300 Kč.

OHLÁŠENÍ POŽÁRU

Čísla tísňového volání

- 150 Hasičský záchranný sbor
- 155 Zdravotnická záchranná služba
- 158 Policie ČR
- 112 Centrum tísňového volání
- 156 Městská policie



JAK SE SPRÁVNĚ ZACHOVAT V PŘÍPADĚ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI...



Oznámení mimořádné události na tísňovou linku.



Kde se stala událost (adresa události).



Co se stalo (popis události, její charakter).



Počet zraněných (kolik osob je zraněno).



Kdo volá (jméno a číslo telefonu volajícího). Nikdy nezavěšuj první, vyčkej na zpětný dotaz operátora tísňové linky.

4. HAŠENÍ MALÝCH POŽÁRŮ

Pokud máme v domácnosti hlásič, který nás včas upozorní na vzniklý požár, může se nám podařit tento požár uhasit vlastními silami. **Pozor, nepřeceňujme nikdy své síly**, mnohdy je lepší utéct a zachránit si zdraví a život. Majetek se nechá nahradit.

Čím můžeme hasit?

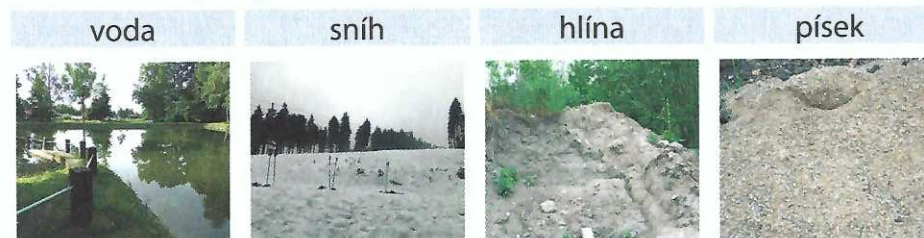
- Nejúčinnějším hasicím prostředkem je hasicí přístroj. Pro domácnosti je předpisy určen hasicí přístroj práškový s hasicí schopností 34A. Tento pomocník zvládne i větší požár, ale pozor, opět zde nesmíme přecenit své síly, abychom se při hašení nezranili.
- Hasicí rouška nám pomůže v první fázi požáru, pokud se jedná o malý požár a my máme roušku hned po ruce.
- Obdobně je tomu i s hasicími spreji – není to hasicí přístroj, ale sprej o velikosti cca 0,5 litru. Jde o výkonného malého pomocníka, kterým můžeme v domácnosti hasit téměř každý požár. Určitě se vyplatí ho mít například v kuchyni, kde vaříme.

Co stojí hasicí přístroj? – pořídíme ho do 1000 Kč, ale zde je nutné každý rok provádět kontrolu provozuschopnosti (50 Kč).

Co stojí hasicí sprej? – dnes pořídíme okolo 200 Kč.



Ostatní jednoduché hasební prostředky – volně dostupné prostředky na hašení.



Jednoduché hasební prostředky (PHP, hasicí sprej, hasicí rouška) slouží k prvotnímu použití při začínajícím požáru.



Přenosné hasicí přístroje rozdělujeme podle druhu hasiva

Vodní

Pěnový

Práškový

CO₂

Halony



HASIVO	Třída požáru				
	A	B	C	D	F
Voda	Green	Orange	Orange	Red	Red
Hasicí pěna	Green	Green	Red	Red	Orange
Hasicí prášek BC	Orange	Green	Green	Red	Red
Hasicí prášek ABC	Green	Green	Green	Red	Red
Hasicí prášek D	Red	Red	Red	Green	Red
Halony	Red	Green	Green	Red	Red
CO ₂	Red	Green	Green	Red	Red

ANO (vhodné použití)	NE (nepoužívat nebezpečně)	ANO (méně vhodné)
-------------------------	-------------------------------	----------------------

Třída požáru A: požáry pevných hořlavých látek (dřevo, papír, textil, sláma, uhlí, guma, plast)

Třída požáru B: požáry kapalných hořlavých látek (benzín, nafta, olej, barvy, laky, mazadla)

Třída požáru C: požáry plyných látek hořící plamenem (propan-butan, zemní plyn, metan, acetylén, vodík)

Třída požáru D: požáry lehkých alkalických kovů (hořčík a jeho slitiny s hliníkem)

Třída požáru F: požáry rostlinných nebo živočišných olejů a tuků používaných (v) kuchyňských spotřebičích

? Čím můžeme hasit?

	A	B	C	D	E
1. El. rozvaděč pod proudem					
2. Televize, žehlička, lampička					
3. Plyn					
4. Benzín					
5. Nábytek					
6. Letáky					
7. Suchá tráva					
8. Hobliny					

- A Voda
- B Pěna
- C Prášek
- D Halony
- E CO₂

5. PŘÍČINY VZNIKU POŽÁRŮ

Jak se již v minulých letech ukazovalo a ukazuje dodnes – nejvíce požárů zaviní lidská nedbalost. Za období 2016–2019 vzniklo celkem 21 371 požárů z nedbalosti, při kterých přišlo o život 187 osob a 2 394 osob bylo zraněno. Nejvíce nedbalostních požárů 6 077 vzniklo v roce 2018, s největším počtem zraněných 672 osob. Následující tabulka nám dokresluje, co vše bylo příčinou požárů.

Příčina	2016	2017	2018	2019	celkem
kouření	1 104	1 264	1 705	1 402	5 475
zakládání ohně, vypalování	947	1 266	1 728	1 968	5 909
nesprávná obsluha topidla	134	121	147	124	526
hořlaviny u topidla	44	41	46	45	176
používání zápalných kapalin, plynů	50	50	69	58	227
používání otevřeného ohně	259	288	245	256	1 048
manipulace se žhavým popelem	303	325	442	408	1 478
svařování, řezání, rozmrazování	153	148	198	144	643
vznícení potravin při vaření	628	645	677	643	2 593
zanedbání bezpečnostních předpisů	437	417	473	486	1 813
nedbalost, omyl, nesprávná obsluha, nespecifikovaná nedbalost	373	342	347	411	1 473
nedbalost – celkem	4 432	4 917	6 077	5 945	21 371

Zvýrazněná data v tabulce udávají nejvíce událostí ve sledovaném období

Technické závady stály za vznikem 14 773 požárů v hodnoceném období 2016–2019, při kterých přišlo o život 25 osob a 1 281 osob bylo zraněno.

Úmyslně založených požárů evidujeme ve stejném období 4 571. Usmrceno při nich bylo 21 osob a 257 osob bylo zraněno.

Kouření

Příčina požáru: nedbalost

Špatně uhašený nedopalek odložený na hořlavou podložku.



Požáry v kuchyni

Příčina požáru: nedbalost

Nesprávné používání a manipulace.



Otevřený oheň

Plynové sporáky – požár potravin

Příčina požáru: nedbalost

Neodbíhejte od vaření!



Přetížení elektrických obvodů

Příčina požáru: nedbalost

Nedovolené zapojení spotřebičů na jeden zásuvkový obvod.



Požáry malých spotřebičů

Příčina požáru: nedbalost

Nedodržení návodu výrobce.



Požáry tepelných zářičů

Příčina požáru: nedbalost

Sušení oblečení na tepelném zářiči.



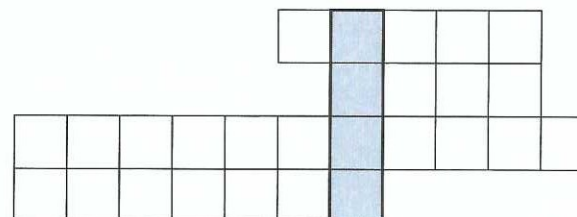
Požár spotřebičů

Příčina požáru: elektrický zkrat

Pravidelně kontrolovat stav spotřebiče!



? Přírodní živeli



Větrolam

Zvuk po blesku

Otřes půdy

Záplava

Komíny



Kontrolu a čištění spalinové cesty provádíme dle platné vyhlášky.
Nedodržování čištění a kontrol komínů může vést k požárům!

Za období 2016–2019 evidujeme 4 165 požárů komínů, při kterých přišly o život 3 osoby a 150 jich bylo zraněno.

Problematika komínů je stále živá a je i nově řešena úpravou právních předpisů. Novela zákona o požární ochraně společně s vyhláškou č. 34/2016 Sb. nám uvedenou oblast dobře definují. Musíme se zde vyrovnat s termíny čištění a kontrola, které jsou periodické, jak ukazuje tabulka. Dalším termínem je revize spalinové cesty, která se provádí jen v šesti vymezených případech a není periodická.

Kontrola spalinové cesty je dána vyhláškou.

Výkon připojeného spotřebiče paliv	Činnost	Druh paliva připojeného spotřebiče paliv				Plynné
		Pevné		Kapalné		
		Celoroční provoz	Sezónní provoz	Celoroční provoz	Sezónní provoz	
do 50 kW včetně	Čištění spalinové cesty	3 × za rok	2 × za rok	2 × za rok	1 × za rok	1 × za rok
	Kontrola spalinové cesty	1 × za rok		1 × za rok		1 × za rok

POZOR na falešné kominíky!

Jak odhalit laicky falešného kominíka:

- přichází bez objednání přímo z ulice
- zazvoní u branky / u dveří a nabízí kominické služby (většinou revizi a velice levně cca 200–300 Kč)
- má sebou pouze několik papírů, štětku přes rameno
- výjimečně zaparkuje auto přímo před vaším domem
- při kontrole většinou nahlédne pouze do spotřebiče a utíká na střechu
- v žádném případě nedodrží správný postup kontroly
- komín nevyčistí s argumentem, že to není potřeba, že není zanesený
- zdrží se zhruba 10–15 minut a rychle jde o dům dál
- uniforma kominíka není všechno
- nepouštím do bytu koho neznám



Můj kominík

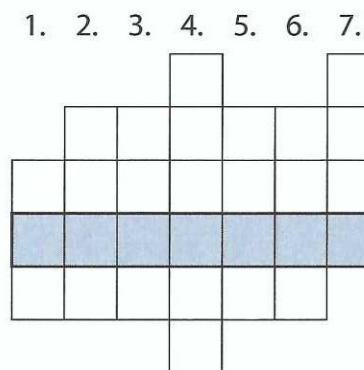
.....

.....

.....

Na komíny můžeme navázat i další ožehavou problematikou, kterou jsou topidla. V souvislosti s topidly evidujeme 521 požárů v období 2016–2019, při kterých přišlo o život 5 osob a 76 osob bylo zraněno. Přestože statistiky jsou v této kategorii příznivější, nesmíme zapomínat, že od topidel, kde máme otevřený plamen a horké povrchy, může velmi rychle dojít k požáru.

? Odborník na komíny



1. Orgán zraku
2. Ohrazení
3. Ve svém
4. Stolní hra
5. Malý kůň
6. Ryba
7. Pracovní stůl

Plynová topidla (WAV)

Příčina požáru: nedbalost

Dodržuj návod výrobce o instalaci a kontrolách topidel!



Krby a kamna

Příčina požáru: nedbalost

Nedodržení bezpečných vzdáleností od topidel, sušení oděvů a paliva u topidel.



Ukládání paliv

Paliva ukládáme tak, aby nezavdaly příčinu požáru. Dodržujeme bezpečné vzdálenosti od zdrojů tepla.

Každý druh paliva skladujeme samostatně.



Ukládání popela

Horký popel ukládáme do nádob z nehořlavých materiálů.

Nesprávné uložení horkého popela může vést k požáru úložné nádoby.



6. ZABEZPEČENÍ POŽÁRNÍ OCHRANY V BYTOVÝCH A RODINNÝCH DOMECH

Pokud již dojde k požáru a my nejsme schopni požár vlastními silami uhasit, pak je nezbytné okamžitě dům nebo byt opustit. Zde se musíme zmínit o volných únikových cestách – chodby a schodiště. Volný průchod je nutný nejen v rodinném domku, ale především v bytových domech, kde se setkáváme stále s velkými problémy. Spousta nájemníků si myslí, že chodby a schodiště jsou další prostory, které mohou využívat k odkládání svých věcí. Chodba opravdu není skladištěm nepotřebného nábytku, kol, kočárků, ale ani není botanicou zahradou.

Volné únikové cesty

Na společných chodbách, schodištích a prostorech **neukládáme žádný materiál**, který by ztěžoval evakuaci obyvatel domu, ale i zásah hasičů.



Vždy musí být cesty volně průchozí, dveře na únikových cestách se nezamykají a směry úniku jsou označeny.

Víte, kde máte umístěné hasicí přístroje a nástěnné hydranty ve vašem bytovém domě?



Zamykání vchodových a bytových dveří

Vchodovými dveřmi **prochází úniková cesta** na volné prostranství. Pozor! Můj dům (byt), můj hrad, by mohlo znamenat pozdní pomoc při mimořádné události.



Nástupní plochy

Pokud již k požáru přijedou hasiči, pak v mnoha případech potřebují svoji velkou a těžkou techniku ustavit na předem vyhrazených místech – nástupní plochy. Zde bychom chtěli všechny požádat, aby své čtyřkolové miláčky parkovali na vyhrazených místech a nikoli na označených nástupních plochách. Velice tím zkomplikují zásah a mohou v neposlední řadě ohrozit i sami sebe.

Hasicí přístroje a hydrantové systémy musí být přístupné. Pořídíme-li si do rodinného domu hasicí přístroj, je to jistě s vědomím, že bychom ho mohli použít. Bude-li však zarovnaný, pak máme asi problém a zprvu dobrý nápad a výhodná investice přichází vniveč.

V bytových domech jsou vedle hasicích přístrojů instalovány i hydranty. Dnes jsou to většinou hydrantové systémy se stálotvarou hadicí, které dokáže bez velké námahy použít i jeden člověk. Hydrantové systémy jsou určeny pro prvotní zásah občany a jsou okamžitě použitelné. Nebojte se je použít. **POZOR – nesmí být použit na nevypnutá elektrická zařízení!** Opět i zde upozorňujeme na nepřeceňování vlastních sil. Požár se může velice rychle šířit a mohou nás ohrozit nejen plameny, ale i kouř a další zplodiny hoření.

Hlavní uzávěry: plyn, voda, elektrický proud

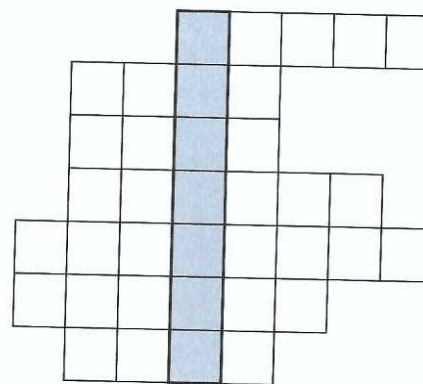
Přístupové cesty k hlavním uzávěrům musí být trvale volné. V případě požáru musí být včas vypnuty, aby mohl být proveden požární zásah.



Prostředky požární ochrany: nástěnné hydranty, PHP, venkovní hydranty. Přístup k požárním prostředkům musí být trvale volný. Prostředky slouží k prvotnímu zásahu.



? Zdroj vody pro hašení



- Požárník
- Propan
- Živel
- Zvuková výstraha
- Návlek na horní končetinu
- Pokyn
- Topánky

Bydlíte v bytě nebo ve skladišti?



Jak nám ukazují statistiky, naše lidská nedbalost, zejména při používání otevřeného plamene a při zakládání ohýnků, má na svědomí stále více požárů – za období 2016–2019 to bylo 21 371 požárů.

Používání otevřeného ohně v přírodě

Pálení suchého dříví a listí je dovoleno za dodržení bezpečnostních podmínek (zajištěny hasební prostředky).

Vypalování suché trávy a pálení odpadu je zakázáno!

Za porušení předpisu požární ochrany hrozí pokuta.



7. DVACATERO BEZPEČNÉ DOMÁCNOSTI

1. **Nenechávejte otevřený oheň bez dozoru.**
2. **Neodcházejte od vaření k jiným činnostem.**
3. **Nekuřte v posteli či křesle, jste-li unaveni.**
4. **Dokonale uhasťte** nedopalky a zápalky.
5. **Udržujte volné únikové cesty a únikové východy** nejen na schodištích a chodbách, ale i ve sklepích a garážích.
6. Zejména v bytových domech **udržujte volný přístup** k hasicím přístrojům a vnitřnímu požárnímu vodovodu s nástěnným hydrantem.
7. **Udržujte volný přístup** k hlavnímu uzávěru vody, plynu, produktovodu, ústřednímu topení a vypínači elektrické energie.
8. **Hořlavé kapaliny skladujte** v obalech pro ně určených.
9. **Pevná paliva ukládejte** odděleně od jiných druhů paliv nebo hořlavých a hoření podporujících látek.
10. **Nevychladlý popel** ukládejte do nehořlavých uzavíratelných nádob.
11. **U látek majících sklon k samovznícení** (např. uhlí) **sledujte**, zda nedochází k samovznícení.
12. **Hořlavé kapaliny se nesmí ukládat** ve společných a sklepních prostorách bytových domů nebo ubytovacích zařízení. **Lze pouze** v množství 40 l na jeden spotřebič v nerozbitném obalu, slouží-li k vytápění těchto objektů.
13. **V garáži se smí skladovat max. 40 litrů PHM** pro osobní automobil, 80 litrů PHM pro nákladní automobil a 20 litrů olejí pro jedno stání.
14. **Nádoby s hořlavými nebo hoření podporujícími plyny** (propan-butan, acetylen, kyslík, atd.) **umístujte** na snadno přístupných a dostatečně větraných a proti nežádoucím vlivům chráněných místech.

15. **Nádoby s hořlavými nebo hoření podporujícími plyny nikdy neumísťujte** v prostorách pod úrovní terénu, v garážích, světlících, kotelnách, místnostech pro spaní, společných prostorách bytových domů a ubytovacích zařízení.
16. **Dodržujte návody a doporučení výrobců** zařízení a spotřebičů.
17. **Dodržujte bezpečné vzdálenosti spotřebičů** od hořlavých předmětů, stavebních konstrukcí, podlah.
18. **Zabezpečte pravidelné kontroly, čištění a revize** komínů, spalinových cest, spotřebičů, elektrických a plynových zařízení. Spotřebiče používejte jen k účelu, pro který byly vyrobeny.
19. **Při odchodu z domova vypněte** světla, elektrické a plynové spotřebiče, uhasťte otevřený oheň, zavřete okna a vodu.
20. **Instalujte do bytu a rodinného domu detektor kouře a hasicí přístroj s hasební schopností alespoň 34A.**

OCHRANA OBYVATELSTVA

V běžném životě se každý z nás, i když si to většinou nepřipouštíme, může ocitnout v situacích, kdy je vážně ohroženo naše zdraví a život. Ze zkušenosti víme, že se dokonce můžeme ocitnout v nebezpečí vyvolaném událostí zcela mimořádnou takového rozsahu, že její důsledky postihnou velké množství lidí najednou. Aby nás mimořádné události tolik nepřekvapily, měli bychom už teď přemýšlet, jak v takovém případě ochránit sebe a své blízké. Příručka vám nabízí základní informace o opatřeních, kterými se řídí ochrana obyvatelstva v naší republice v případě ohrožení mimořádnou událostí. Naleznete zde návody, jak si v situacích ohrožení života a zdraví počínat a umožní vám připravit se tak, abyste dokázali ochránit sebe a pomoci ostatním.

Publikace Vám odpoví na následující otázky:

1. CO JE MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST?
2. JAK POZNÁTE HROZÍCÍ NEBEZPEČÍ?
3. CO DĚLAT PO ZAZNĚNÍ VAROVNÉHO SIGNÁLU?
4. JAK JE ZAJIŠTĚNA OCHRANA OBYVATEL V PŘÍPADĚ OHROŽENÍ?
5. JAK SE ZACHOVAT POKUD DOJDE K MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI?